

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioann. Jonstoni|| Historiae Natvralis|| De|| Piscibvs|| Et Cetis|| Libri V||

Jonston, Jan

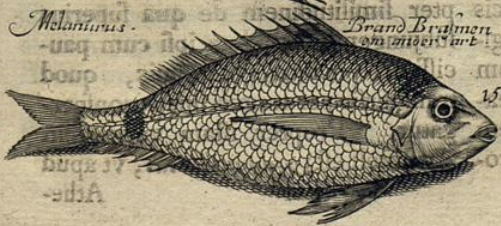
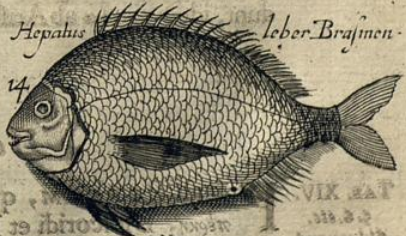
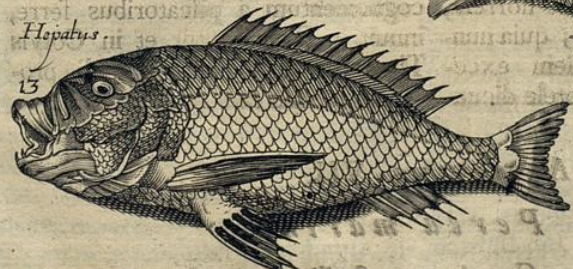
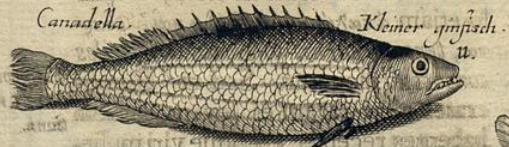
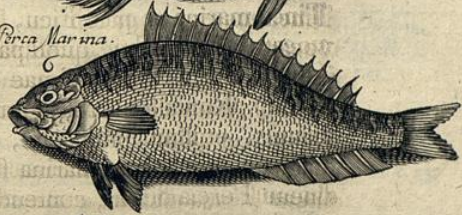
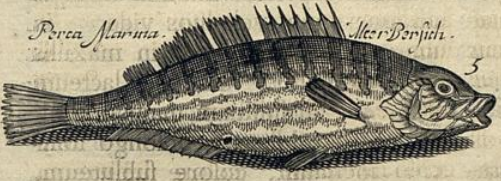
Heilbrunna, MDCCLXVII.

VD18 90529014

Illustration: Tab. XIII. Marzapanus [...]

urn:nbn:de:gbv:45:1-11089

Marzapanus. Tab. XIII.

fl. H. 8. c. 2
fl. H. 8. c. 2
star. sert. al. flot. H. 8. c. 2
poc. 2 7. ra.

Athenaeum inuenies, quod eadem uida, *ἀνθερχος* Matrioni Parodo dicitur. Duo uero ipsius sunt genera, *Fluuiatile* nempe, de quo postea, et *Marinum*. *Marina* nunquam ad eam ad quam fluuiatilis magnitudinem excrefcit. Ex colore ueluti sanguineo nigricat, et unam duntaxat eandemque continuam pinnam in tergore habet. Squammis tegitur paruis. Venter liuet, latera purpurant; tergus ex flavo nigricat. Aldrovandus tres proponit. *Primae* caput, pinnae, cauda ex rubro flavescent, seu potius aureo perfunduntur. Supremum dorsum ferrugineum est, deinceps flavescit; mox per latera et ventrem albicat quidem, caeterum maculae amethistinae albedinem operiunt. Pinnarum tergoris nervi argenteo colore, reliquarum et caudae aureo perfunduntur. Lineae transversales, quae a dorso per latera descendunt, ad instar labentis ex alto aquae, argento emicant. Os habet intus album, labra rubicunda. *Alter* quae Majoris nomine uenit, rostro intus et extra rubet, in ambitu flavescit. Tergus rufefcit; latera et venter albicant. Squammarum extremitates rubent. dorsi pinna tota, et tota fere in extremo crocea; qua Uropygio haeret,

dorso concolor est. Branchiarum opercula flava, latis vermiculatisque lineis cineritiis conspersis fuggillantur. *Tertia* insigniter dentata est. Tergus et caput ex cinereo flavescent. Pinnae et cauda nigricant. Latera caerulea. Venter ad amethistinum inclinatus. Lineae laterales obscure rubescunt, quae uero a branchiis ad caudam feruntur, in dorso rufae sunt, reliquae uirides. *Degit* ^a circa mulcosa et algosa saxa. Ad littora Oceani Germanici dum, reperiri Albertus scribit, de petrosis duntaxat et asperis id intellexisse credendus est. Saxatilem esse ex Galeno, Plinio, ^b Oppiano, et Diocle. clarum est. Carnibus *uescitur*. Tam mas quam foemina saxatillum more hyeme *conditur*, quo tempore ^c quoque foetificat, Marsilius Ficinus celerrimi cursus esse prodidit. In *cibus* salubritatis laude replendet, hinc proverbium uetus ^d ἀντὶ περικῶς σκουρπλον, cum optima posthabentur: sed saporis insulsi gratia rejicitur. Plinius in *Medicina* inuenisse usum testatur. Nam ^e cinerem e capite falsae, addito melle, uentorum pustulas discutere; eundem admixto sale, cunila et oleo uulvae mederi, et suffitione secundas extrahere prodidit.

^a Oppian.
Hal. lib. 1.
v. 121.

^b Oppian.
Hal. lib. 1.
v. 121.

^c Arist. H.
A. 1. 8. c. 15.

^d Zenob.
Diogenian.
et Suida.

^e Plin. H. N.
1. 32. c. 9.

ARTICVLVS VIII.

De Channe, et Canadella.

TAB. XIV.
10. 11. 12.
Aldrou. de
Piscib. l. 1.
c. 9.

CHANNE Graecis *χάννη* si foemina, *χάννος* si mas, dicitur: (*χάννος* et *χάννη* corruptum esse uidetur) quibusdam *Hiatula* ab hiando nomen inditum habet, non quod moriens tantum hiet, ut Bellonius credidit, sed quod mandibulas ita constitutas habeat, et perpetuo hiare uideatur; hinc Epicharmus *μεγαλοχάμμονας* uocauit. A Speusippo Percae & Phycidi ob colorum uarietatem confertur. Unde Aristoteles citante Athenaeo, *ποικίλευθρον μήλκωναν*, et *ποικίλοχάμμον* appellauit. De figura nihil apud ueteres occurrit. Tantam ei cum Perca similitudinem tribuit Bellonius, ut pisces paene eosdem esse credas, et pro iisdem uendantur. Salvianus rostri acumine, pinnarum

situ, numero, & figura, oculis, branchiis, cauda, atque pictorato corpore, Percae & Phycidi similem Chan-nen prodidit mediocritate oris, paruitate dentium, tenuitate capitis, exiguitate Squammarum ovata totius corporis figura, Percae. Colorum uarietate, inferiore maxilla, et branchiarum aculeis, manifeste ab utroque distinguitur. Tergus Channae ex rubro minus quam illarum nigricat. *Venter* et latera uioleacea quodam albedine notata sunt. Pinna dorsi flavet, quae uero in imo ventre est, et cauda, rufis maculis insignitur. Ab ore per branchiarum opercula & latera, rubrae quaedam lineae, neque aequalis latitudinis, neque aequis distinctae intervallis usque